

ANALIZA LOKALNEGO RYNKU PRACY

Gdynia, Styczeń 2019

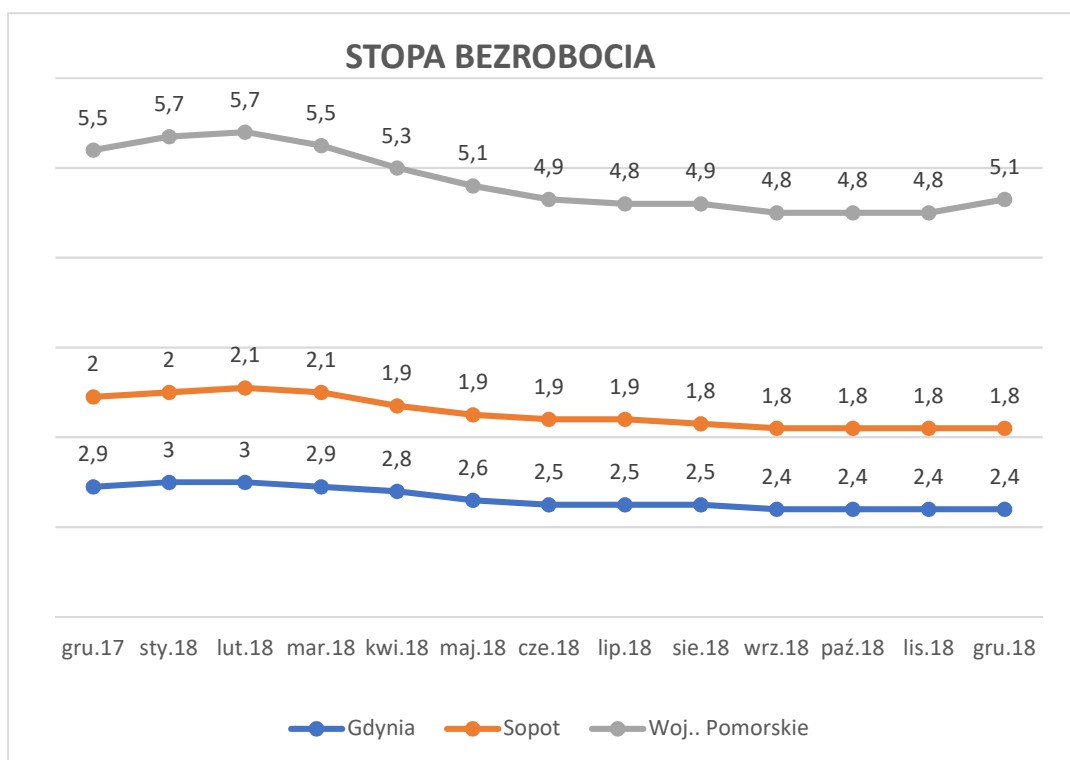
BEZROBOCIE REJESTROWANE NA LOKALNYM RYNKU PRACY W LATACH 2017-2018

1. Poziom, stopa i dynamika bezrobocia

Stopa bezrobocia na koniec 2018 roku wynosiła dla Gdyni 2,4%, dla Sopotu 1,8% (województwo 5,1% dla kraju 5,8%). Natomiast w grudniu 2017 roku dla Gdyni wynosiła 2,9%, dla Sopotu 2% (województwo 5,5% i kraju 6,6%). Porównując poniższe dane należy zwrócić uwagę na wyraźny spadek stopy bezrobocia.

Dynamiczny wzrost popytu na pracę spowodowany jest rozwojem gospodarczym i atrakcyjnością inwestycyjną.

Wykres 1. Stopa bezrobocia

W PUP Gdynia według stanu na 31.12.2018 roku było zarejestrowanych 3182 osoby, w tym 57 poszukujących pracy. W porównaniu do 31.12.2017 roku liczba zarejestrowanych spadła o 454 osoby.

2. Struktura osób bezrobotnych wg poszczególnych kategorii.

Cechą charakterystyczną gdyńskiego i sopockiego rynku pracy jest znaczny udział procentowy kobiet wśród ogółu bezrobotnych. Na koniec 2018 roku wynosił on 58,64%. Wskaźnik ten nieznacznie spadł w porównaniu z rokiem 2017, kiedy wynosił 61%. Związane jest to z rolą kobiet, jaką odgrywają w społeczeństwie i ich ochroną wynikającą z przepisów. W teorii pracodawcy nie powinni mieć najmniejszego problemu z zatrudnianiem kobiet, ale w praktyce jest jednak inaczej. Potencjalni pracodawcy ponoszą dodatkowe obciążenia finansowe i organizacyjne.

Niezbędne jest zatem kontynuowanie działań, które mają na celu niwelowanie barier związanych z niedopasowaniem umiejętności zawodowych, lub zmianą kwalifikacji zawodowych, koniecznych do znalezienia zatrudnienia przez kobiety. Osoby te napotykają wiele barier, które można podzielić na dwie grupy: zewnętrzne i wewnętrzne. Do barier zewnętrznych należą:

- podejście pracodawców - pracodawca często obawia się, że osoba posiadające małe dzieci całkowicie skoncentruje się na zadaniach domowych i tym samym zaniedba firmowe obowiązki,
- konieczność uaktualniania kwalifikacji zawodowych – po długim okresie nieobecności w pracy, część kwalifikacji i uprawnień może się dezaktualizować.

Skomplikowane i trudne do pokonania przeszkody, które utrudniają powrót do pracy zawodowej to również bariery wewnętrzne. Wśród nich można wymienić:

- lęk o dziecko - kobiety przed powrotem do pracy mierzą się z wieloma lękami i rozterkami, związanymi z rozstaniem z dzieckiem, pojawiają się pytania: pod czyją opieką je zostawić, jak dziecko zniesie rozłąkę itp.,
- konieczność pogodzenia pracy z obowiązkami rodzinnymi – kobiety obawiają się, że nie podołają dotychczasowym obowiązkom, boją się porażki, nie chcą zawieść pracodawcy, ani zaniedbać domu.

Tabela 1. Udział kobiet wśród osób bezrobotnych

	Stan na 31.12.2017	Stan na 31.12.2018
Ilość kobiet zarejestrowanych w PUP	2168	1866
Ilość mężczyzn zarejestrowanych w PUP	1393	1316
Udział procentowy kobiet wśród bezrobotnych	61%	59%

Bezrobocie może dotknąć osobę w każdym wieku, bez względu na posiadane doświadczenie zawodowe, czy wykształcenie i dla każdej z nich będzie to traumatyczne doświadczenie. Analizując dane statystyczne dotyczące bezrobocia można wyróżnić pewne tendencje charakteryzujące populację osób bezrobotnych.

Wykres 2. Bezrobotni zarejestrowani

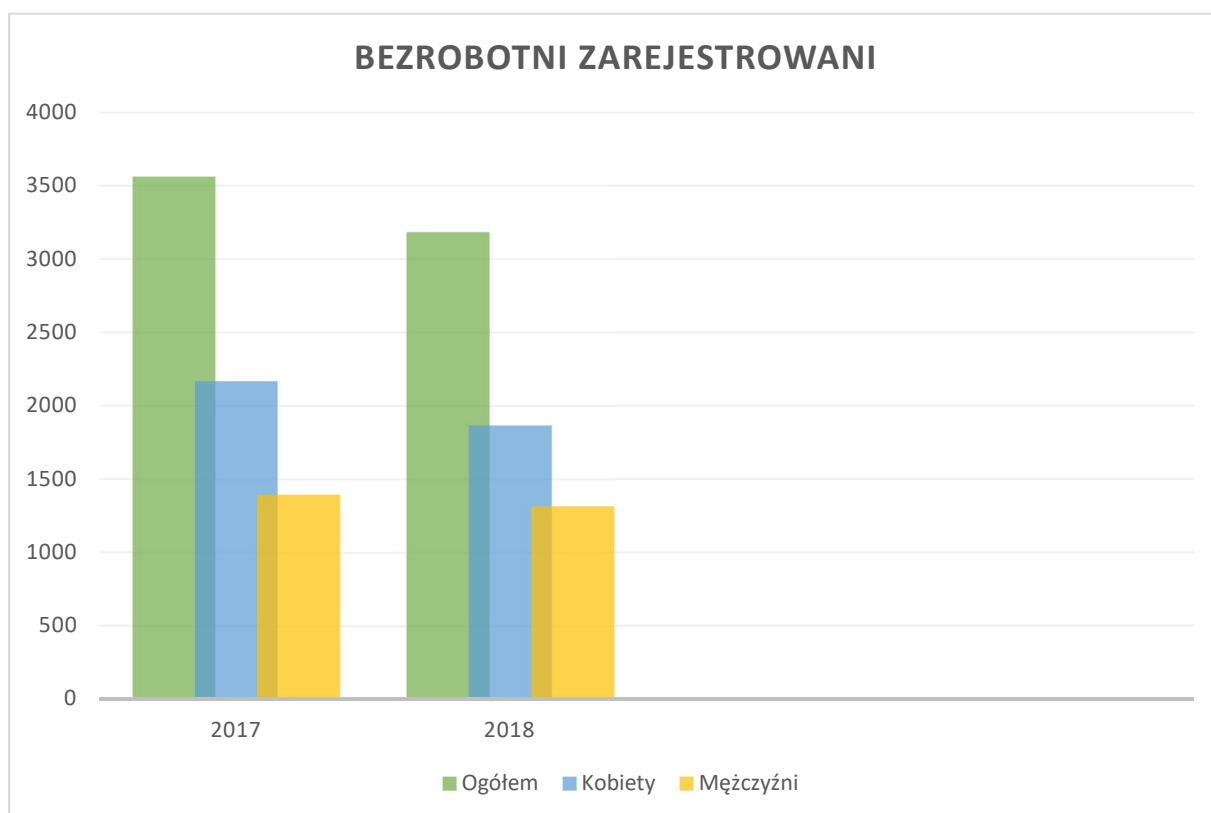
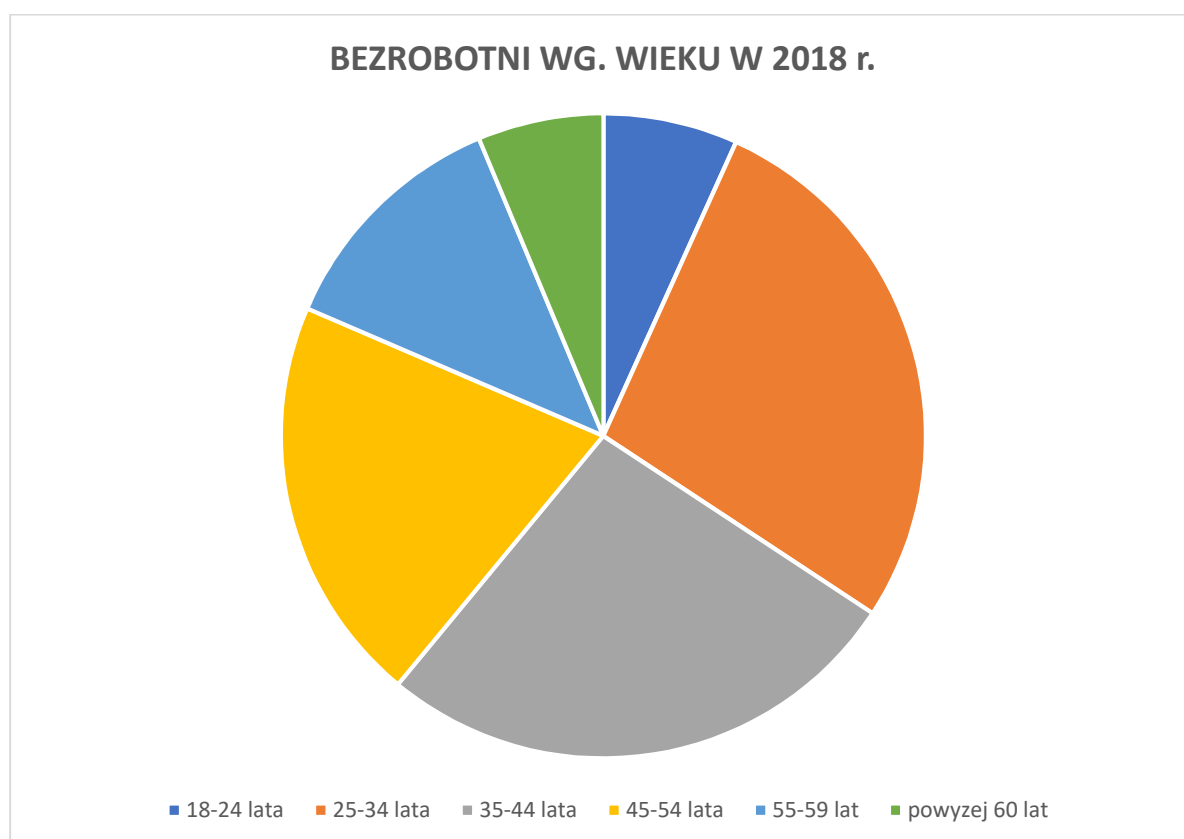

Tabela 2. Bezrobotni zarejestrowani w PUP Gdynia wg wieku

Wiek	Stan na 31.12.2017	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych	Stan na 31.12.2018	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych	Wzrost/spadek
18-24	250	7,02%	211	6,75%	-15,60%
25-34	1011	28,39%	860	27,52%	-14,93%
35-44	978	27,46%	835	26,72%	-14,62%
45-54	676	18,98%	640	20,48%	-5,32%
55-59	430	12,08%	382	12,22%	-11,16%
powyżej 60	216	6,07%	197	6,31%	-8,79%
Ogółem	3561	100%	3125	100%	-12,24%

Obserwując wiek osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni na przestrzeni lat 2017-2018 zauważyć można, że najwięcej osób znajdowało się w przedziale wiekowym 25-34 lata. W grudniu 2018 roku stanowili oni 27,52% ogółu bezrobotnych.

Wykres 3. Bezrobotni wg. wieku w 2018 r.

Porównując rok 2018 z 2017 udział osób bezrobotnych w w/w grupie wiekowej spadł o 12,24%. Bardzo wyraźnie spadła też liczba osób w przedziale wiekowym 18-24 lata (w stosunku do 2017r. spadek o 15,60%) i 35-44 lata (w porównaniu z rokiem 2017 spadek o 14,62%). Spadek bezrobocia w wymienionych grupach wiekowych wynika m.in. z kierowania do nich licznych form wsparcia i atrakcyjności zawodowej w porównaniu ze starszym pokoleniem. Jednak stały i wysoki ich udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wskazuje na ciągłą potrzebę ich aktywizowania.

Najmniej zmniejszyła się liczebność bezrobotnych w wieku 45-54 i powyżej 60 lat (o 5,32% i odpowiednio o 8,79%). Część przyczyn w trudności ich aktywizacji od lat wciąż pozostają niezmiennie. Jedną z głównych są nieadekwatne do potrzeb pracodawców kwalifikacje zawodowe często związane z pozostawaniem w długotrwałym bezrobociu, zły stan zdrowia czy też niechęć podjęcia pracy lub przekwalifikowania. Dodatkowo występuje nowy czynnik związany z opieką nad osobami zależnymi. Brak możliwości zapewnienia stałej instytucjonalnej opieki nad osobami starszymi powoduje, że osoby, które mogłyby być jeszcze aktywne zawodowo, muszą zrezygnować z pracy. Większą aktywność zawodową obserwuje się w grupie wiekowej 45-54 lata. Częściej, niż miało to miejsce w latach poprzednich zakładają działalność gospodarczą, zmieniają kwalifikacje zawodowe i są zatrudniane w ramach prac interwencyjnych. Zdecydowanie rzadziej korzystają ze staży. Zmiana przepisów w zakresie nabywania praw emerytalnych przyczyniła się do spadku zarejestrowanych osób, które ukończyły 60 rok życia.

Analizując strukturę bezrobotnych mieszkańców Gdyni i Sopotu według poziomu wykształcenia można zauważyć, że na koniec IV kwartału 2018 roku najliczniejszą grupę, jak i w latach poprzednich, stanowili bezrobotni z wykształceniem wyższym. Osoby te stanowiły 33,76% ogółu osób zarejestrowanych.

Tabela 3. Bezrobotni zarejestrowani w PUP Gdynia wg wykształcenia

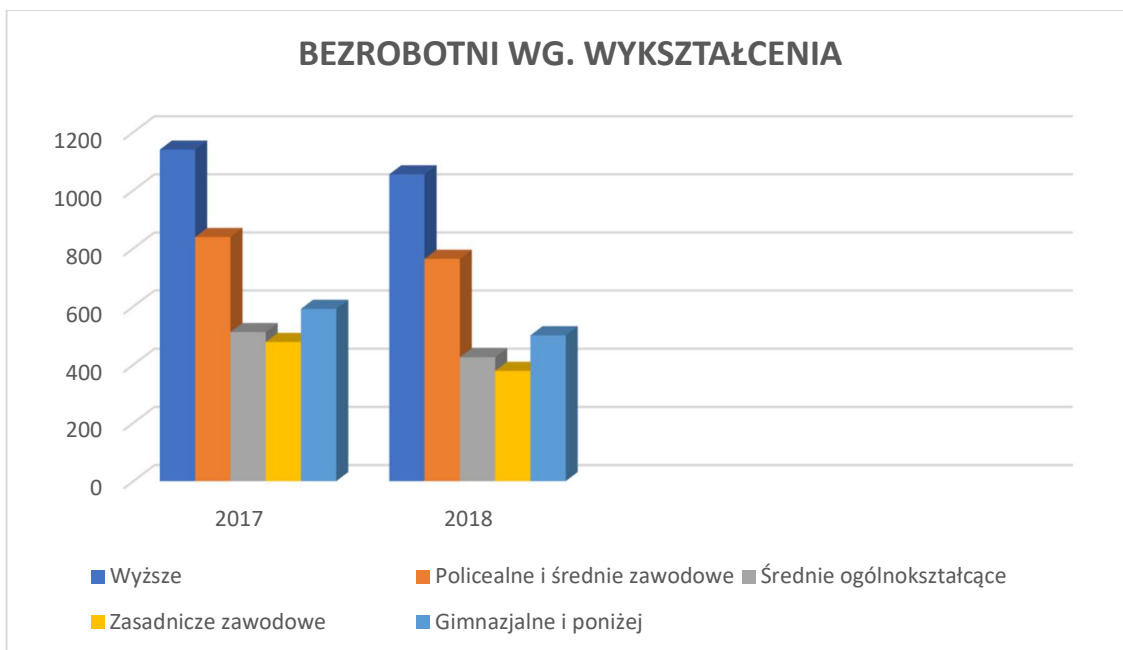
Wykształcenie	Stan na 31.12.2017	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych	Stan na 31.12.2018	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych
Wyższe	1140	32,00%	1055	33,76%
Policealne i średnie zawodowe	839	23,60%	764	24,45%
Średnie ogólnokształcące	512	14,40%	426	13,63%
Zasadnicze zawodowe	478	13,40%	379	12,13%
Gimnazjalne i poniżej	592	16,60%	501	16,03%

Powyższa tabela wyraźnie wskazuje, że posiadanie wyższego wykształcenia nie jest gwarantem zatrudnienia w wyuczonym zawodzie. Składa się na to wiele czynników, wśród których najbardziej znaczącymi są: duże nasycenie rynku absolwentami wyższych uczelni, niska jakość kształcenia, brak wystarczającej ilości zajęć praktycznych oraz brak elastyczności kierunków kształcenia do dostosowania się do potrzeb aktualnego rynku pracy. Zaobserwowano jednak, że w dalszej perspektywie osoby te dużo lepiej radzą sobie na rynku pracy. Obecnie poszukiwane są osoby posiadające specjalistyczne wykształcenie wyższe np. inżynier budownictwa ogólnego, inspektorzy nadzoru inwestycyjnego, inspektorzy budowlani, inspektorzy nadzoru sanitarnego. Duże zapotrzebowanie jest również na takie zawody jak: księgowy, specjalista ds. rekrutacji oraz tłumacz języka niemieckiego. Osoby z wyższym wykształceniem są postrzegani przez pracodawców jako wykwalifikowani, ambitni, o szerokich horyzontach myślowych, posiadający zdolność do szybkiego uczenia się oraz gotowość na nowe wyzwania. Wysoki udział osób z wyższym wykształceniem, wśród zarejestrowanych wskazuje na konieczność nabycia doświadczenia i adekwatnych kwalifikacji przez tę grupę, w ramach organizowanych np. staży czy szkoleń.

Od kilku lat odsetek osób z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym utrzymuje się na stałym poziomie. Pomimo, że co do zasady osoby te posiadają kwalifikacje uprawniające do wykonywania konkretnego zawodu, to odnotowano wzrost ich udziału w stosunku do ogółu zarejestrowanych. Przyczyną jest np. brak doświadczenia zawodowego ze względu na zbyt małą ilość praktyk zawodowych. Dotyczy to w szczególności osób młodych.

W porównaniu z wyżej opisanymi osobami, osoby posiadające wykształcenie średnie ogólne i zasadnicze zawodowe lepiej radzą sobie na rynku pracy. W porównaniu z 2017 rokiem odnotowano spadek w stosunku do ogółu zarejestrowanych odpowiednio o 0,77% i 0,85%. Jest to odpowiedź na zapotrzebowanie pracodawców na pracowników do prac prostych, w których nie wymagane jest duże doświadczenie zawodowe i kwalifikacje. Niskie bezrobocie spowodowało, że pracodawcy często obniżają wymagania do wykonywania tego rodzaju prac, jednocześnie podnosząc warunki pracy, zarówno te finansowe jak i socjalne. Jednocześnie, szczególnie osoby posiadające wykształcenie średnie ogólnokształcące, mając świadomość braku kwalifikacji i doświadczenia zawodowego chętnie podejmują się aktywizacji zawodowej w formie stażu i szkoleń.

Wykres 4. Bezrobotni wg. wykształcenia

Niemniej jednak pracodawcy nadal wymagają kompetencji i kwalifikacji, których kandydaci do pracy nie posiadają. Postęp techniczny, zmiany technologiczne oraz coraz wyższe standardy usług świadczonych przez firmy produkcyjne, usługowe czy budowlane powodują, że poszukiwane są osoby o określonych umiejętnościach. Pomimo zwiększającego się zapotrzebowania na pracowników, niedopasowanie kwalifikacji bezrobotnych do wymogów pracodawcy utrudnia tej grupie powrót lub wejście na rynek pracy.

Na podstawie prognozy zapotrzebowania na zawody na rok 2019 (Barometr zawodów 2019) najbardziej deficytowymi zawodami są m.in. cieśla, stolarz budowlany, dekarz, betoniarz, pracownik robót wykończeniowych w budownictwie, blacharz, elektryk, brukarz. Duży deficyt zaobserwowano wśród zawodów związanych z transportem i spedycją (kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych). Nieodpowiednie kwalifikacje oraz niskie zarobki proponowane przez pracodawców powodują brak kandydatów w zawodzie kierowca autobusu oraz mechanik pojazdów samochodowych.

Branża gastronomiczna boryka się także z niedoborem pracowników w zawodach kucharz, pomoc kuchenna, kelner i barman. Wielu absolwentów kończących edukację nie chce pracować w wyuczonym zawodzie np. w branży gastronomicznej. Problemem są wymagania stawiane przez pracodawców, wynagrodzenie nieadekwatne do wymagań, praca zmianowa, w weekendy i święta oraz porze nocnej.

Mechanizmy rynku pracy podlegają szybkim zmianom. Powstają nowe zawody i profesje. Posiadanie określonego poziomu wykształcenia jest ważne. Przygotowanie teoretyczne powinno być jednak uzupełnione odpowiednimi umiejętnościami praktycznymi i doświadczeniem zawodowym, aby zyskać na znaczeniu. Doświadczenie zawodowe jest szczególnie istotnym kryterium wyboru pracownika. Jego brak jest dużym problemem dla osób wchodzących na rynek pracy. Pracodawcy są bardzo wymagający i pomimo posiadania przez osobę bezrobotną wymaganego wykształcenia, poszukują osób mających doświadczenie zawodowe.

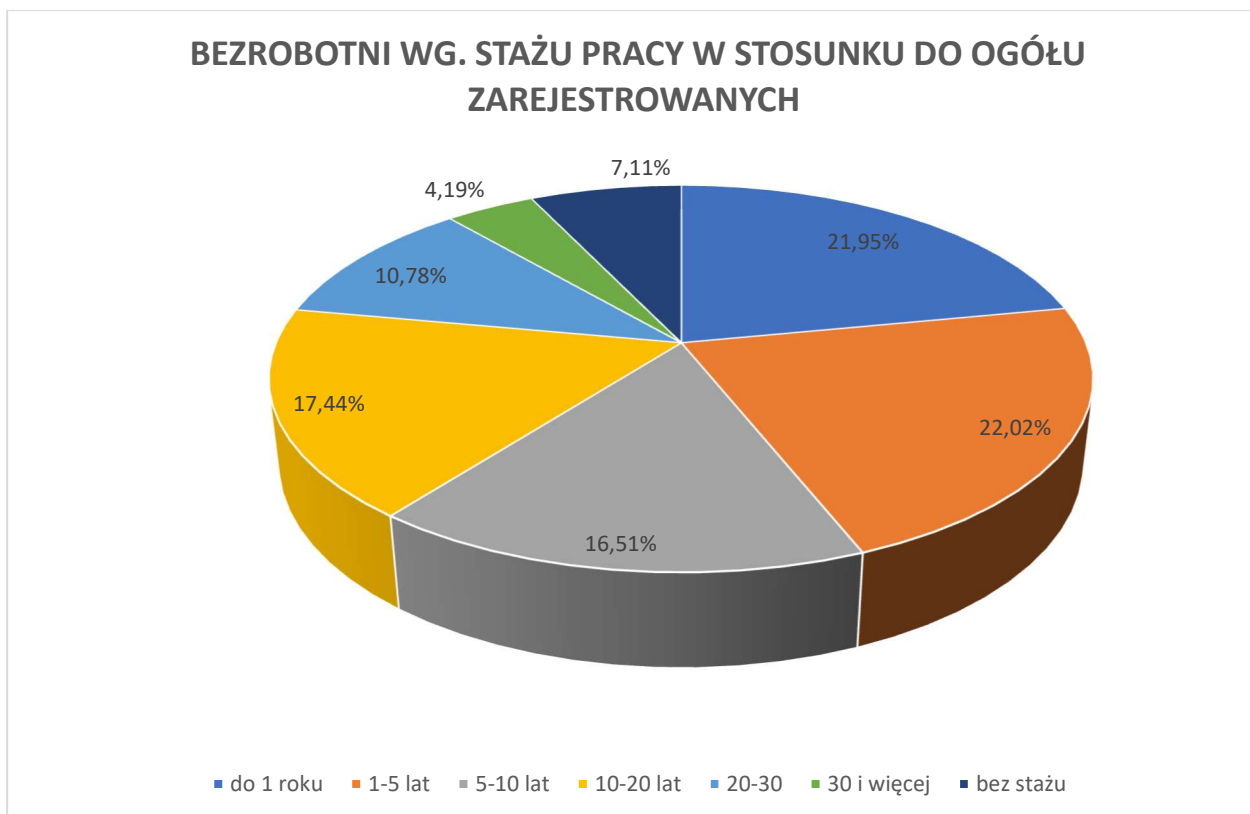
Tabela 4. Liczba bezrobotnych według stażu pracy

Staż pracy w latach	Stan na 31.12.2017	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych	Stan na 31.12.2018	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych
Do 1 roku	763	21,40%	686	21,95%
1-5	767	21,60%	688	22,02%
5-10	583	16,40%	516	16,51%
10-20	641	18,00%	545	17,44%
20-30	391	11,00%	337	10,78%
30 i więcej	154	4,30%	131	4,19%
Bez stażu	262	7,30%	222	7,11%
Ogółem	3561	100%	3125	100%

Na koniec grudnia 2018 roku najliczniejszą grupę stanowiły osoby bezrobotne z krótkim stażem pracy (od 1 do 5 lat). Brak lub niewielkie doświadczenie zawodowe stanowi istotną barierę dla osób poszukujących zatrudnienia, dlatego Urząd Pracy wspiera zdobywanie doświadczenia i umiejętności praktycznych poprzez kierowanie osób bezrobotnych do odbycia stażu u pracodawcy.

Osoby ze stażem pracy powyżej 30 lat oraz osoby bezrobotne bez stażu pracy stanowią najmniej liczne grupy. Udział procentowy każdej z tych grup utrzymuje się na podobnym poziomie jak w roku poprzednim.

Wykres 5. Bezrobotni wg. stażu pracy

Długość czasu pozostawania bez pracy ma dla bezrobotnych szczególne znaczenie, decyduje nie tylko o ich sytuacji ekonomicznej, ale może doprowadzić do dysfunkcji społecznych. Wydłużający się okres posiadania statusu osoby bezrobotnej zmniejsza szansę na podjęcie zatrudnienia. Pracodawcy często postrzegają takich kandydatów poprzez pryzmat stereotypu osób o zredukowanych kompetencjach zawodowych.

Tabela 5. Liczba bezrobotnych według czasu pozostawania bez pracy

Czas pozostawania bez pracy	Stan na 31.12.2017	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych	Stan na 31.12.2018	Stosunek % do ogółu zarejestrowanych
Do 1 m-ca	464	13,03%	428	13,70%
1-3 m-cy	871	24,46%	836	26,75%
3-6 m-cy	645	18,11%	556	17,79%
6-12 m-cy	575	16,15%	519	16,61%
12-24 m-cy	487	13,68%	408	13,06%
Powyżej 24 m-cy	519	14,57%	378	12,09%
Ogółem	3561	100%	3125	100%

Najmniej liczną grupą od kilku lat wciąż są osoby, które pozostają bez pracy krócej niż 1 miesiąc. Osoby te dzięki własnej aktywności oraz szybkim działaniom Urzędu Pracy nie pozostają długo w ewidencji osób bezrobotnych, lecz podejmują pracę lub korzystają z innych aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu.

Osoby bezrobotne zarejestrowane w Urzędzie łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, są zaliczane do grupy osób długotrwale bezrobotnych. Jest to najliczniejsza grupa wśród osób będących w szczególnej sytuacji.

Tabela 6. Analizowane kategorie bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zarejestrowanych w PUP Gdynia

Kategoria bezrobotnych	Stan na 31.12.2017 ogółem	Stan na 31.12.2017 kobiety	Stan na 31.12.2018 ogółem	Stan na 31.12.2018 kobiety
Do 30 roku życia	722	499	616	406
Powyżej 50 roku życia	980	424	854	379
Niepełnosprawni	341	179	309	147
Długotrwale bezrobotni	1422	913	1122	709
Posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia	799	700	685	598

Na koniec IV kwartału 2018 roku w rejestrze PUP w Gdyni pozostawały 1122 osoby długotrwale bezrobotne. W porównaniu z 2017 rokiem wskaźnik spadł o 4,03% tj. o 300 osób. Długotrwały brak pracy, czyli brak umiejętności samodzielnego zabezpieczenia materialnego może prowadzić do Syndromu BBB – bezrobocie, bieda, bezdomność. Prowadzi to do pogorszenia się funkcjonowania rodziny, izolacji i degradacji społecznej. Istotne jest wypracowanie najefektywniejszych metod pomocy dla osób, które bezskutecznie, często przez całe lata poszukują pracy. Kwalifikacje tych osób wraz z upływem czasu ulegają dewaluacji, doświadczenie zawodowe dezaktualizuje się, zniechęcenie w poszukiwaniu pracy sprawia, że jest ono coraz mniej intensywne i w efekcie nieskuteczne. Redukcja bezrobocia trwającego dłużej czas jest o wiele trudniejsza, niż bezrobocia o charakterze przejściowym.

Zastosowane przez PUP w Gdyni działania takie jak: szkolenia, organizacja staży, refundacja kosztów zatrudnienia, przyznanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej, warsztaty prowadzone przez doradców zawodowych czy szereg programów specjalnych, jak i współpraca z instytucjami wspierającymi aktywizację społeczną okazały się bardzo skuteczne. Działania te jako bardzo efektywne będą kontynuowane w kolejnym roku.

Wśród długotrwale bezrobotnych więcej było kobiet niż mężczyzn. Na koniec IV kwartału 2018 roku było zarejestrowanych tylko 413 mężczyzn długotrwale bezrobotnych, a 709 kobiet.

Niekorzystna sytuacja kobiet w dużej mierze związana jest z rolą macierzyńską. Polityka socjalna umożliwiająca przedłużenie okresu urlopu macierzyńskiego oraz dodatkowych świadczeń związanych z ilością dzieci w rodzinie determinują zachowania kobiet na rynku pracy. Po urodzeniu dziecka znaczna część kobiet rezygnuje z aktywności zawodowej. Na ich decyzję o powrocie do pracy często wpływ mają zarówno możliwości zapewnienia opieki nad dzieckiem, wsparcie ze strony najbliższego otoczenia jak również umiejętności dostosowania się do zmian jakie zaszły w branży, w której poszukują zatrudnienia lub u dotychczasowego pracodawcy w czasie ich nieobecności.

Kolejnym aspektem, który może wpływać na brak motywacji do znalezienia pracy wśród kobiet długotrwale bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy jest ich przywiązanie się do obecnej sytuacji, w której to nie na nich spoczywa obowiązek zapewnienia stabilności finansowej rodziny. Powrót do aktywności zawodowej kobiet jest o wiele trudniejszy, niż mężczyzn. Pracodawcy biorą pod uwagę fakt, że to na nich głównie spoczywa obowiązek wychowywania dzieci, obawiają się, że ich zatrudnienie może być powiązane z częstą absencją na stanowisku pracy z powodu opieki nad dzieckiem. Pracodawcy z obawy przed nieefektywną inwestycją w przyszłego pracownika wykazują niechęć do zatrudniania młodych kobiet. Na wyższe bezrobocie wśród kobiet mogą również wpływać ich wybory edukacyjne. Kobiety częściej kształcą się na kierunkach humanistycznych, na które jest mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy w porównaniu z kierunkami technicznymi, które częściej stanowią wybór mężczyzn.

Poprzez realizację programów specjalnych takich jak np. realizowany od dwóch lat „Rodzic aktywny zawodowo” obejmujemy osoby długotrwale bezrobotne, w szczególności właśnie kobiety.

To one znajdują się w najtrudniejszej sytuacji w momencie podejmowania próby pogodzenia życia zawodowego z obowiązkami rodzinnymi. Dotyczy to również osób sprawujących opiekę nad osobami zależnymi.

Na koniec IV kwartału 2018 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni było zarejestrowanych 309 osób (w tym 147 kobiet) posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności (w 2017 roku było 341 osób, w tym 179 kobiet).

Osoby te stanowiły 9,89% ogółu osób bezrobotnych. Najwięcej zarejestrowanych osób z niepełnosprawnościami jest w przedziale wiekowym 45-54 (87 osób – w tym 51 kobiet). Analizując poziom wykształcenia bezrobotnych z niepełnosprawnościami największą grupę (91 osób) stanowią osoby posiadające wykształcenie policealne i średnie zawodowe. Na koniec grudnia 2018 roku w grupie osób posiadających orzeczenie o stopniu niepełnosprawności 67 osób pozostaje w rejestrze osób bezrobotnych ponad 24 miesiące (31 kobiet).

Kolejną grupą osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy są osoby w wieku powyżej 50 roku życia. Osoby te definiowane są przez pracodawców w różny sposób. Część z nich uznaje za wyznacznik specjalizacji i oceniają możliwość zatrudnienia wykwalifikowanego pracownika bez konieczności doszkalania. Planują wykorzystanie jego wiedzy i doświadczenia zdobytego przez lata pracy w innych firmach, do wprowadzania usprawnień we własnej. Inni traktują wieloletni staż pracy jako czynnik demotywujący do podejmowania nowych wyzwań oraz obawiają się, że obecne przyzwyczajenia mogą przeszkadzać w wykonywaniu nowych obowiązków. Dane statystyczne Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni pokazują, że po okresie niedoceniań długiego stażu pracy przez pracodawców tendencja ta zaczyna się odwracać.

Podsumowanie

Pozytywne zmiany na rynku pracy, obserwowane w ostatnich latach mają swoje odzwierciedlenie w systematycznie malejącej liczbie osób pozostających w rejestrze bezrobotnych. Na tle kraju i województwa pomorskiego sytuacja na lokalnym rynku pracy przedstawia się bardzo korzystnie. Stopa bezrobocia na koniec grudnia 2018 roku wynosiła dla kraju 5,8%, dla województwa pomorskiego 5,1%. W Gdyni i Sopocie odnotowano odpowiednio 2,4% i 1,8%. Od wielu lat nie mieliśmy do czynienia z tak niskim poziomem bezrobocia. Osoby długotrwale bezrobotne, kobiety, osoby do 30 roku życia oraz powyżej 50 roku życia są ogromnym potencjałem dla rozwoju lokalnej strefy biznesu.

Wiele z nich posiada pomysły, doświadczenie, kwalifikacje oraz umiejętności pozwalające na otwarcie własnych firm lecz brakuje im odpowiednich nakładów finansowych, lub wiedzy dotyczącej prowadzenia działalności gospodarczej.

Niezbędne jest zatem podjęcie przez Powiatowy Urząd Pracy w Gdyni działań mających na celu wsparcie takich osób, poprzez umożliwienie wnioskowania o przyznanie jednorazowych środków na otwarcie działalności gospodarczej oraz objęcie tych osób szkoleniami mającymi na celu odpowiednie przygotowanie ich do roli przedsiębiorcy, a zarazem pracodawcy.

Miniony rok jak i 2017 upłynął pod znakiem rynku pracownika. Patrząc z perspektywy kandydatów do pracy jest to sytuacja bardzo korzystna. Natomiast dla pracodawców warunki te oznaczają rosnące trudności rekrutacyjne. W ostatnich latach głównym wyzwaniem Powiatowego Urzędu Pracy w Gdyni była walka z bezrobociem poprzez pozyskiwanie miejsc pracy. Obecnie ofert nie brakuje, a kluczowym problemem staje się dopasowanie do nich odpowiedniego kandydata. Nadal utrzymuje się tendencja, że wysokie wykształcenie czy wieloletnie doświadczenie zawodowe nie dają gwarancji zatrudnienia. Bycie konkurencyjnym na rynku pracy wymaga nieustannego doksztalcania – pogłębiania swojej wiedzy zarówno teoretycznej jak i praktycznej. Z analizy wynika, że stałym i głównym problemem osób zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Gdyni jest właśnie niedopasowane wykształcenia i kwalifikacji zawodowych do wymagań rynku. Niejednokrotnie konieczna jest wręcz zmiana zawodu i całkowite przekwalifikowanie. Dynamiczna ewolucja zawodów, ich powstawanie i zanikanie sprawia, że dostosowanie wiedzy i kwalifikacji osób poszukujących pracy do oczekiwań pracodawców nie jest łatwym procesem. Potrzebna jest systematyczna analiza oczekiwań kompetencyjnych na lokalnym rynku, a nawet czasem na poziomie pojedynczych przedsiębiorstw. Niezbędne jest również zaangażowanie środków i doświadczenia wszystkich podmiotów mających wpływ na kształtowanie lokalnego rynku pracy. Kluczowym jest wypracowanie nowych rozwiązań dla istniejących problemów niedopasowania kadr do zmieniających się potrzeb lokalnych przedsiębiorców.